

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

УДК 373.2. 015. 31:17.022.1

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ТЕОРЕТИЧНА ПРОБЛЕМА

Демчук Д., здобувач ОС «бакалавр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд.пед.наук, доцент Глінчук Ю.О.

Постановка проблеми. У сучасних умовах технічного прогресу, розширюються можливості людини щодо прискорення та полегшення багатьох видів діяльності, підвищення життєвого рівня. Водночас з цими позитивними тенденціями зростає рівень небезпеки практично для усіх членів техногенного суспільства, а, особливо, для дітей дошкільного віку. Не маючи достатнього досвіду для уникнення небезпеки, саме діти найчастіше стають жертвами нещасних випадків і стихійних лих. Тому актуальною є проблема їх привчання до безпечної поведінки. Її вирішення є можливим у зв'язку з наявністю низки передумов, які виникають в онтогенезі. Адже упродовж дошкільного віку виникають важливі новоутворення, пов'язані зі становленням механізмів емоційно-вольової регуляції, що сприяє розвитку довільної поведінки та уможливорює застосування вольових зусиль для дотримання правил безпеки.

Мета статті: з'ясувати сутність безпечної поведінки дітей дошкільного віку та можливості її формування у закладі дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Значущість означеної проблеми спричинила посилений інтерес до неї вчених (А. Богуш, Н. Зубік, Л. Карнаух, О. Карпенко, Н. Кваша, О. Кононко, О. Конєєва, Н. Лаба, Л. Лохвицька, Л. Осадчук, В. Поліщук, І. Резніченко, І. Сливінська, Л. Стасюк, Л. Сухарева, О. Тимовський, М. Уляшкевич, В. Цісельська, Н. Щуцька) та відображення у низці документів: Законі України «Про дошкільну освіту»; Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад» від 12.03.2003р. № 305 та ін.

Виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку передбачено Держаним стандартом дошкільної освіти, згідно якого дошкільників слід навчати диференціювати поняття «безпека» і «небезпека», «безпечне» і «небезпечне», допомагати усвідомлювати важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей); знайомити з правилами безпечного перебування у доквітлі.

У розумінні сутності безпечної поведінки ми одностайні у тлумаченні дослідниками (Я. Котляревський, А. Штаюрет) явищ безпеки як стану захищеності «від небажаних, шкідливих для нормального функціонування системи впливів та їх наслідків» [3] і небезпеки – як загрози для здоров'я чи життя людини, що виникає через руйнування, відхилення від рівноваги та призводить до зниження рівня безпеки [3].

Зважаючи на те, що дошкільники нерідко не можуть відрізнити безпечне (те, що не завдає шкоди) від небезпечного (того, що безпосередньо або потенційно загрожує безпеці), дорослі (батьки, інші члени родини, педагоги) повинні допомогти їм диференціювати явища за цими ознаками, оцінювати ступінь небезпеки, протистояти небезпеці в екстремальних ситуаціях.

Вище зазначене дає підстави, щоб пристати до думки Л. Лохвицької, яка визначає сутність безпечної поведінки дошкільника як такої, що характеризується його здатністю передбачати небезпеку, ідентифікувати небезпечні та шкідливі вчинки, уникати її (якщо є така можливість) або діяти у надзвичайних ситуаціях [2, с. 7], зокрема, дотримуватись правил безпеки стосовно предметів, речовин, людей, у різноманітних обставинах життя (на вулиці, на водоймі, у лісі тощо) [1, с.7-8].

Не викликає сумнівів, що формування в дошкільників безпеки поведінки вимагає докладання зусиль з боку педагогів і батьків. Аналіз праць дослідників (А. Богуш, О. Василенко, В. Гафнер, О. Долинна, Л. Лохвицька, Г. Поліщук) дає змогу виокремити у її змісті такі головні аспекти, як: формування знань про небезпечні предмети, речовини, явища, поведінку людей, причини виникнення небезпечних ситуацій та способи запобігання їх

появі; вироблення здатності до передбачення наслідків чужих і власних вчинків; ознайомлення з правилами безпечної поведінки; розвивати здатність передбачати і запобігати небезпеці; навчання дітей оптимальним способам поведінки у надзвичайних ситуаціях; організація безпечного середовища життєдіяльності дитини, захист її життя і здоров'я; раціональна організація життя та діяльності дитини.

Висновки. Отже, ключовим завданням освітнього процесу в закладі дошкільної освіти має бути виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку, що є можливим за системного і планомірного об'єднання відповідних зусиль педагогів та батьків.

Список використаних джерел

1. Долинна О. Пріоритетний аспект роботи – безпека життєдіяльності дитини *Дошкільне виховання*. 2013. № 4. С. 7–9.
2. Лохвицька Л.В. Безпечне розвивальне середовище дошкільного навчального закладу – першооснова для безпеки життєдіяльності дітей-дошкільників *Безпека життєдіяльності*. 2015. №4. С. 7–11.
3. Штаюрет А.М. Сутність поняття «безпека» та взаємопов'язаних з нею категорій *Наук. записки Української академії друкарства*. 2010, № 2. С. 75-83.

УДК 159.9 – 051 : 159.942

РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА Дем'янюк В., здобувач ОС «бакалавр» спеціальності 053 «Практична психологія», 3 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд. психол. наук, доцент Назаревич В.В.

Постановка проблеми. Емоційний інтелект є важливою складовою професійної діяльності психолога. Важливою інтегральною характеристикою психолога є висока емоційна компетентність. Зокрема, ідентифікація власних почуттів, почуттів інших людей та розв'язання різних життєвих проблем, що сприяють успішній пізнавальній діяльності та спілкуванню з оточуючими. Актуальність проблеми зумовлена тим, що емоційний інтелект є потенціалом особистості, що сприяє її гармонійному розвитку та покращенню міжособистісної взаємодії.

У сучасному суспільстві проблема розуміння і прояву емоцій постає досить гостро, оскільки соціум досить часто нав'язує власні шаблони, і це може перешкоджати здійсненню намірів та порушувати міжособистісні стосунки.

Мета статті: виявити складові емоційного інтелекту у професійній діяльності, розкрити його зміст на основі вивчення та аналізу психологічної літератури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність розвитку емоційного інтелекту у процесі підготовки майбутніх психологів до професійної діяльності обумовлюється формуванням власної індивідуальності. Вивчення поняття емоційного інтелекту як феномену пройшло тривалий шлях змін з 1990 р. до теперішнього часу.

Емоційний інтелект – це вміння точно усвідомити, оцінити та виразити свої та чужі емоції. Слід звернути увагу на те, що на початку ХХ століття Торндайк висловив припущення стосовно існування одного з елементів емоційного інтелекту, який назвав соціальним інтелектом, пояснюючи його як здатність людини розуміти інших людей та діяти виважено в процесі міжособистісної взаємодії та спілкування.

Існує п'ять основних здібностей, притаманних людині, що володіє емоційним інтелектом:

Перша - проявляється у вигляді усвідомлення людиною власних емоцій. Ця властивість є основною емоційного інтелекту, оскільки вміння керувати власними емоціями, контролювати їх прояв починається з того моменту, коли особистість починає розуміти причини виникнення в неї переживань, їх інтенсивність та характер. Це дає можливість людині впоратися з ними.

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135